

Kultur- og likestillingsdepartementet
v/politisk ledelse

Oslo, 15. september 2022

Innspill til statsbudsjettet for 2024

Voksenopplæringsforbundet (Vofo) vil med dette gi innspill om tilskudd til studieforbund og Vofo i departementets budsjettforslag for 2024. Innspillet retter seg mot kapittel 315 Frivillighetsformål. Innspillet skal vise hvilke prioriteringer som kan gjøre oss i best mulig stand til å møte forventningene til vårt arbeid.

I Hurdalsplattformen viser regjeringen til ambisjoner om å sikre og styrke frivillige organisasjoners rolle i samfunnet.

Frivillige organisasjonar bidrar til kompetanse, læring og inkludering og gir folk i alle aldrar moglegheit til å møtast, engasjere seg og vere ein del av eit fellesskap. Regjeringa vil sikre frivilligheita god finansiering, stor fridom og ein sentral plass i samfunnet. Frivilligheita skal ha god tilgang på lokale, anlegg og utstyr, og regjeringa skal fjerne hindringar for frivillig engasjement, som unødvendige søknadsprosessar og papirarbeid.

Regjeringen vil også helt konkret «styrkje rolla til studieforbunda og det frivillige opplæringstilbudet». I mange år har størrelsen på tilskudd til studieforbund stått stille. Vi ber om at regjeringen følger opp ambisjonene og styrker frivilligheten som læringsarena ved å foreslå en økning i tilskuddet til studieforbund.

Vofo ber om følgende prioriteringer i departementets budsjettforslag for 2024:

- Kap. 315 post 73 (Tilskudd til studieforbund m.m.) økes til 231 mill. kroner for å styrke rollen til studieforbundene og det frivillige opplæringstilbudet.
- Regjeringen setter av midler til å evaluere deling av tilskuddsordningen til studieforbund mellom Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet.
- Kap. 315 post 70 (Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner) utvides til å omfatte studieforbund.

Kap. 315 post 73 (Tilskudd til studieforbund m.m.) økes til 231 mill. kroner

Bevilgningen på posten går til tilskudd til studieforbund og tilskudd til Voksenopplæringsforbundet (Vofo). Tilskudd til studieforbund bør utgjøre 219 mill. kroner og tilskudd til Vofo 12 mill. kroner.

Tilskudd til studieforbund økes til 219 mill. kroner

Studieforbund bidrar til folkeopplysning og kompetanse ved siden av annen utdanning. Med flere hundre frivillige organisasjoner som medlemmer, er studieforbund en viktig drivkraft for å fremme deltakelse og opplæring i frivillige organisasjoner. Tilskuddsordningen til studieforbund bidrar til å styrke kvalitet i opplæringen, senker terskelen for deltakelse og ivaretar et bredt og mangfoldig opplæringstilbud over hele landet. Ved å styrke tilskudd til studieforbund, kan enda flere få tilgang til læring og deltakelse i frivillige organisasjoner, blant annet ved at studieforbundene styrker sin rolle

som veileder og motivator overfor organisasjonsledd og medlemsorganisasjoner som arrangerer kurs.

Opplæring og kunnskapsdeling er en forutsetning for et velfungerende sivilsamfunn. Organisert opplæring gir nødvendig kompetanse til å drive og utvikle organisasjoner. Det bidrar til rekruttering og deltagelse i frivillige organisasjoner og samfunnsliv, og det setter frivilligheten i stand til å være en kompetent samarbeidspart med det offentlige.

Folkeopplysning og opplæring fremmer inkludering og likestilling, motvirker utenforskap og gir oss kompetanse vi trenger for å kunne delta aktivt i samfunnet. Vi trenger flere læringsarenaer der mennesker kan oppleve mestring og overvinne hindringer. Gjennom læring og fellesskap bidrar studieforbundene til å opprettholde og styrke demokratiet, skaper levende lokalsamfunn og legger grunnlag for bærekraftig utvikling ved å engasjere og utvikle aktive medborgere.

Studieforbundene har også en viktig oppgave som arena for rekruttering, utvikling og formidling av kultur og tradisjoner. Både materiell og immateriell kulturarv bevares gjennom aktiv bruk og videreføring til nye generasjoner gjennom læring. Frivillige organisasjoner er nødvendig for at folk i hele landet skal få tilgang til å delta i kunst og kultur, alt fra teater, dans, sang og musikk til håndverk og matlaging.

For at studieforbundene skal jobbe langsiktig og aktivt med å styrke opplæring og deltakelse i sivilsamfunnet, bør tilskuddet økes over flere år. Vi har derfor bedt om en opptrappingsplan med mål om at tilskudd til studieforbund godkjent av Kulturdepartementet skal nå 250 millioner kroner innen 2025. Dette vil gi forutsigbarhet for at nye tiltak kan utvikles uten å gå på bekostning av etablerte kurstilbud.

Det viktigste tiltaket for å styrke frivillig sektor som læringsarena og kompetansen i sektoren er bevisst satsing på studieforbundene. Vi mener derfor at det er behov for å styrke studieforbundene slik at bevilgningene i 2024 utgjør 219 mill. kroner. Dette vil bidra til at frivillige organisasjoner skaper flere og bedre læringsarenaer for folk over hele landet.

Tilskudd til Voksenopplæringsforbundet økes til 12 mill. kroner

Vofo er fellesorganet for studieforbundene, nasjonalt og regionalt. Som fellesorgan bidrar Vofo til å samordne og å løse felles utfordringer for studieforbundene ved å være en arena for kompetanse, dialog og samarbeid. Vofo fremmer voksnes læring og studieforbundenes interesser overfor det offentlige og andre aktører på nasjonalt og regionalt nivå.

Vofo har de siste årene styrket representasjonen over hele landet, der kursaktiviteten finner sted. Vi har regionale utvalg med lokale representanter for studieforbundene i hvert fylke og en høy andel desentraliserte stillinger, fordelt over hele landet. Denne organiseringen gir viktig kompetanse og god dialog med lokale og regionale myndigheter, medlemmer og andre aktører. I mange fylker er Vofo en faglig ressurs som deltar i ulike fora sammen med andre paraplyorganisasjoner på fylkesnivå. Vofo samarbeider med fylkeskommunen om politikktutvikling, arrangementer og fordeling av fylkestilskudd til studieforbundene.

Vofo bidrar til at studieforbundene har en så effektiv hverdag som mulig. Dette skjer gjennom ulike fellestjenester, møteplasser, stimulering til samordning, forenkling og utvikling av IT-løsninger for registrering, saksbehandling og rapportering til myndighetene. Det er viktig at studieforbundenes rapportering holder høy kvalitet og gir et riktig bilde av den kursvirksomheten som skjer i sektoren. Vofo har gode verktøy og lang erfaring i å samordne og kvalitetssikre studieforbundenes årlige rapportering til SSB.

Vofo fremmer voksnes læring ved å bidra til mangfold, utvikling og ny kunnskap. Det finnes mye kompetanse i Vofos nettverk, og en viktig oppgave er derfor å legge til rette for møteplasser og god informasjonsflyt. Vofo følger opp dette ved å organisere møteplasser, konferanser, seminarer og kurs med studieforbundene og deres medlemmer.

Vofo representerer studieforbund og frivillig sektor i Nasjonalt kompetansepolitisk råd. Vi er en viktig pådriver for å gjøre sektoren til en tydeligere bidragsyter i landets kompetansepolitikk, både nasjonalt og regionalt. Det ligger et stort potensial i å skape en politikk som ser læringsarenaene i arbeidslivet, sivilsamfunnet og utdanningssektoren i sammenheng og får sektorene til å spille bedre sammen gjennom et større kompetansebegrep.

Vi ønsker en fortsatt forutsigbarhet for vårt budsjett og ber om at tilskuddet til Vofo utgjør 12 mill. kroner i 2024. Vi ser et potensiale til å bidra til mer regionalt samarbeid og ber derfor om en økning i statsbudsjettet for å styrke aktiviteten i fylkene, etablere flere møteplasser og gjøre Vofo til en av landets viktigste arena for voksnes læring.

Regjeringen setter av midler til å evaluere deling av tilskuddsordningen til studieforbund

I statsbudsjettet for 2021 ble tilskuddsordningen til studieforbund delt mellom Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet, ved at tilskuddet til 10 av 14 studieforbund ble overført til Kulturdepartementets budsjett. Ved delingen ble det varslet at «tilskottsordninga skal bli evaluert innan fem år etter at endringane er sette i verk, for å identifisere eventuelle utilsikta konsekvensar av delinga». Vofo har kjennskap til flere konsekvenser, utfordringer og muligheter ved tilskuddsordningen som følge av delingen, og mener dette arbeidet bør starte i 2024.

Vofo ber om at regjeringen setter av midler til å starte arbeidet med en evaluering av delingen av tilskuddsordningen til studieforbund.

Kap. 315 post 70 (Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner) utvides til å omfatte studieforbund

Studieforbund er i dag unntatt fra organisasjoner som kan få merverdiavgiftskompensasjon i § 3 i forskrift om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner. Dette har som konsekvens at studieforbund, selv om de bidrar til å fremme frivillig aktivitet og ellers oppfyller vilkårene i ordningen, ikke får kompensert kostnader til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester.

Vofo ber om at studieforbundene inkluderes i merverdiavgiftskompensasjonsordningen, slik at studieforbund som fremmer frivillig aktivitet, og ellers tilfredsstiller kriteriene, kan søke om merverdiavgiftskompensasjon på lik linje med andre frivillige organisasjoner.

Mer informasjon om studieforbundenes kursvirksomhet finner dere på <https://statistikk.vofo.no/>.

Med hilsen
Voksenopplæringsforbundet

Hege Irene Fossum
leder

Mats Grimsgaard
konstituert generalsekretær